

2516_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2516 Müəssisənin iqtisadiyyatı

1 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi

2 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- məhsulun maya dəyərini
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- işçilərin rəyini
- hazır məsul anbarının həcmi
- təhcizçilərin etibarlılığını

3 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- məhsulun maya dəyəri
- hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi

4 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- qarışıq qiymətlər
- tikinti məhsuluna qiymət
- topdansatış qiyməti
- pərakəndəsətış qiymətləri
- nəqliyyat tarifləri

5 Oliqopolik sahə:

- standart və ya eynicinsli məhsul-lar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimlik etdiyi sahədir
- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

6 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditor borjları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- bank kreditləri

7 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar

8 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin işçilərinin sayını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını

9 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər
- amortizasiya ayırmaları
- mənfəət
- nizamnamə kapitalı
- kreditor borcları

10 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

11 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər
- kreditor borcları
- bank kreditləri
- borc vəsaitləri
- ehtiyat kapitalı

12 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ehtiyat kapitalı
- əlavə kapital
- yığılmış mənfəət
- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital

13 "Texnoloji trayektoriya" əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

14 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

15 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi

16 İstehsalın konstruktör hazırlığı mərhələsində:

- əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

17 İnnovasiya layihəsi nədir?

- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

18 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər
- növbəlilik əmsalı
- ödənmə müddəti
- rentabellik indeksi

19 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- ekoloji səmərə
- elmi-texniki səmərə
- iqtisadi səmərə
- bu, səmərə deyil

- sosial səmərə

20 Müəssisələrdə məhsulun lahiyələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- məhsulların reallaşdırılması
 məhsulun bilavasitə istehsalı
 texnoloji hazırlıq
 texnikanın istismarı
 elmi-tədqiqat işlərinin aparılması

21 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
 heç vaxt köhnəlməmə imkanı
 istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
 kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
 yalnız yeni məhsul növləri formasında olması

22 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
 yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
 yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
 əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
 tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

23 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
 yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
 yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
 əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
 yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

24 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
 yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
 yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
 istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onunla birgə yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
 tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

25 İnnovasiya fəaliyyəti:

- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
 yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
 yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
 yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommertiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
 kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

26 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
 istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- umumzavod xərcləri

27 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər

28 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- məhsulun yenidən emalı xərcləri
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri

29 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərclərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

30 Texnologilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əmək tutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir

31 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar

32 Əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- əməyin stimullaşdırılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- işçilərin iş qəbul olunması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

33 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi
- yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi

34 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi

35 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- yəni texnologiya proseslərinin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi

36 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- dövlətin sosial siyasəti
- işin xarakteri
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- əmək bazarının konyukturasi

37 əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- texnoloji qaydaların pozulması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünü
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi

38 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolaylı işəməz formasından istifadə olunur?

- əsas fəhlələr
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr

- rəhbərlər
- xidmətçilər

39 Kadr axıcılığının motivlərində aid deyil:

- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu
- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu
- işin mövsümlü olması
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi

40 Növbə daxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- üzrsüz səbəbdən işdə olmama
- materialın emal üçün gecikməsi
- bütün günü boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- xəstəlik üxəndən boşdayanma

41 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- müəyyən müddət ərzində briqada tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə işlərin plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür

42 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 70 faiz
- 60 faiz
- 40 faiz
- 30 faiz
- 50 faiz

43 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ilkin və qalıq dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə görə
- qalıq dəyərinə görə
- ləğv olunma dəyərinə görə
- bərpa və qalıq dəyərinə görə

44 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- inteqral əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançixma əmsali
- artma əmsali, təzələnmə əmsali və sıradançixma əmsali
- köhnəlmə əmsali, yeniləşmə əmsali
- ekstensiv yüklənmə əmsali və intensiv yüklənmə əmsali
- növbəlik əmsali, köhnəlmə əmsali və yeniləşmə əmsali

45 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə

daxil edilir?

- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan məşın və avdanlıqların dəyəri
- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan məşın və avdanlıqların dəyəri
- istehsal meydançasında quraşdırılmış məşın və avdanlıqların dəyəri
- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri

46 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- sosial köhnəlmə
- mənəvi köhnəlmə
- iqtisadi köhnəlmə
- texniki köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə

47 İstehsalın əsas fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir

48 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- binalar və yanacaq ehtiyatları
- qurğu və materiallar
- bina və nəqliyyat vasitələri
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları

49 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

50 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- qurğu
- dəzgah
- bina
- nəqliyyat vasitəsi
- məmulat

51 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə

52 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

53 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların dəyərindəki artım
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

54 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- amortizasiya fondundan
- nizamnamə fondundan
- təmir fondundan
- istehsalın inkişafı fondundan
- ehtiyat fondundan

55 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıq yeni alınanda
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə

56 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Binalar
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- Zavoddaxili su kəmərləri
- Nəqliyyat vasitələri

57 İstehsal gücü nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin illik istehsal həcmi

58 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmimin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmimin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmimin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmimin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi

59 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

60 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi

61 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi

62 əməyin fondla silahlılıığı necə hesablanır?

- məhsulun həcmimin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmək məhsudarığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

63 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- material emalının sürətinin artırılması
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların key-fiy-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsini tə-min edilməsi

64 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
 avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
 növbəlik əmsalının artırılması
 xammal və materialların key-fi-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
 il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

65 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- qurulmuş avadanlıqların sayı
 avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məh-sul-darlıq norması
 istehsal mey-dan-ça-larının sahəsi
 avadanlığın vaxt fondu
 avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

66 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondlar sürətlə könelir
 müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
 fondverimi artır
 əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
 əsas fondların amortizasiyası artır

67 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
 əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
 fondlailahlılığın artmasını göstərir
 əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
 əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

68 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
 bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
 köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
 yeni iş salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
 ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

69 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
 avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasilı kimi
 avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
 avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
 avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi

70 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinələşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
 kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

- vahid satış şəbəkəsinin olması
- vahid nəqliyyat bazası
- vahid enerji sistemi

71 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitədən istifadə edilməməsi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

72 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinələşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinələşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinələşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir

73 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinələşmənin tipləri hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- şaquli, üfiqi, qarışıq
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

74 Kombinələşmənin əsas şərti nədir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

75 Qarışıq kombinələşmə tipi nə vaxt olur?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal kompleks emal olunanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

76 Sənayedə kombinələşdirmə nədir?

- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir

- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir

77 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmlərinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

78 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfiqi kombinləşmə
- istehsal-texniki

79 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

80 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- texnoloji, əşya, mexaniki

81 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, təbii sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

82 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

83 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

84 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

85 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələ-rin) əmələ gəlməsidir

86 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlaşmə imkanları daha məhduddur?

- maşınqayırma
- neft emalı sənayesi
- metallurgiya
- neft-kimya sənayesi
- yeyinti sənayesi

87 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləş-diril-mə-si xarakterindən asılı olaraq kombinəlaşmanın formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- şaquli, üfiqi və qarışıq
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

88 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinəlaşdırməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinəlaşdırmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinəlaşdırmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir

- Kombineləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombineləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombineləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

89 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombineləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir

90 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombineləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- işçilərin sayının azalması
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi

91 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın elektriklişdirilməsi, mexaniklişdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinə-ləş-dirilməsi
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexaniklişdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın mexaniklişdirilməsi, kompleks mexaniklişdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

92 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

93 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

94 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

95 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- istehsal, satış, idxal və ixrac
- aqreqat, mexaniki, texniki
- konstruksiya, texnoloji ardıcillıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

96 Təmərküzləşməninin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

97 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsəduyğundur?

- dəyər göstəriciləri
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- nisbi göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- natural göstəricilər

98 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- istehsal prosesinin təşkilati formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

99 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır

100 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fərdi, texniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- ümumi, xüsusi, fərdi

101 İxtisaslaşdırma nədir?

- konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

102 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində

103 İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə

104 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- nisbi göstəricidir
- müqayisəli göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- faiz göstəricisidir

105 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- nisbi göstəricidir
- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir

106 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- səmərə
- səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- milli gəlir
- ümumi milli məhsul
- istehsala sərf olunan məsrəflər

107 İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur

108 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- çevik olması
- təhizatçıların mənafeyinə tabe olması
- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
- icraçılar üçün aydın olması

109 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- xətti quruluşu
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu
- funksional quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluşu

110 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- funksional quruluş
- qərargah quruluşu
- matrisa quruluşu
- xətti quruluş
- proqram məqsədli və çevik quruluş

111 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- proqram məqsədli və çevik quruluş
- qərargah quruluşu
- funksional quruluş
- matrisa quruluşu
- xətti quruluş

112 İdarəetmə prosesi nədir?

- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkilati məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür

- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür

113 Strategiya nədir?

- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir

114 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- istehsal prosesinin üsulları arasında kooperasiyanın yaradılması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi

115 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- əməyin normalaşdırılması
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması

116 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

117 "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proporsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən edir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- planların tərtib olunmasının elmi bazası olan norma və normativlərə əsaslanır

118 əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı

- ilin əvvəli və axrı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul
- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- reallaşdırılmış məhsul

119 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

120 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- maliyyə planı
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı

121 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

122 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir
- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

123 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir
- müəssisənin pul mədəxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

124 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- strateji, direktiv, indikativ
- funksional, analitik, çevik
- taktiki, funksional, strateji
- strateji, taktiki, operativ
- taktiki, analitik, operativ

125 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- dəmək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması

126 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin ticarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma

127 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərində bərabərdir?

- tam maya dəyəri
- sex maya dəyəri
- texnoloji maya dəyəri;
- kommersiya maya dəyəri;
- istehsal maya dəyəri;

128 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- material xərcləri.
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

129 Məhsulun maya dəyərində quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin mənfəətində maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi.
- məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;

130 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərində daxil edilmir?

- əmək haqqı xərcləri;
- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- icarə haqqı xərcləri;

- reklam xərcləri.
- material xərcləri;

131 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- sex və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;

132 Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

133 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- əmtəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- maya dəyərindən aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi
- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

134 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri

135 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

136 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas xammal və material xərclər

137 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

138 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ümumi sex xərcləri
- xammal və əsas materiallara xərclər
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər

139 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- əsas və köməkçi materiallar
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər

140 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

141 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

142 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

143 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

144 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 2
- 4
- 3
- 6
- 5

145 əməyin ödənişinin işəməuzd forması olan mütərəqqi işəməuzd əmək haqqı sistemində:

- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

146 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

147 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
- 2
- 3
- 4
- 6

148 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

149 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

150 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- əsas fəhlələr
- mütəxəssislər
- köməkçi fəhlələr
- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri

151 əmək haqqı nədir?

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

152 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı

153 əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- birbaşa işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd
- dolaylı işəmuzd
- mükafatlı işəmuzd
- intensiv işəmuzd

154 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolaylı vaxtamuzd
- mükafatlı vaxtamuzd
- akord sistemi

155 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal olunan məhsulun həcmindən
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- məhsulun maya dəyərindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

156 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- istehsal tipi ilə

157 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərini kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- illik məsrəf norması

- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

158 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

159 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

160 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- 0,8
- 1,25
- 0,75
- 2,58
- 1,33

161 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi

162 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi
- istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

163 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf

- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

164 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun ma-ya də-yərindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun ma-ya də-yərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun ma-ya də-yərindən və əməyin təşkilindən

165 İki məhsulgöndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- sığorta ehtiyatı
- hazırlıq ehtiyatı
- cari ehtiyat
- müəssisədaxili ehtiyat
- mövsümü ehtiyat

166 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- işçilərin sayı
- mənfəətin həcmi
- əsas fondların orta illik dəyəri
- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin axını

167 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmi ilə dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbət kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbət kimi
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbət kimi;
- istehsal edilmiş məhsulun həcmi ilə əsas fondların həcmi nisbət kimi.
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbət kimi;

168 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımı müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyektinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımı müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımı müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımı müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir

169 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- istehsal, mübadilə, istehlak
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşnaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi

- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- xətti, funksional, xətti-funksional
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

170 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Ədalət prinsipi
- Təkbəşinəçilik
- koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq

171 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- matris sxemi
- Təşəbbüskarlıq
- koordinasiya
- lisenziyalaşdırma
- məqsədlərin müəyyən edilməsi

172 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

173 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

174 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- müəssisədə idarəetmənin təşkilatı quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur

175 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsniflədirərkən istifadə edilmir?

- əhatə etdiyi dövrə görə
- istehsalın həcminə görə
- funksional baxımdan
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə

176 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- iqtisadi, təşkilatı, sosial-psixoloji

- inzibati, psixoloji, təşkilati
- iqtisadi; texnoloji, operativ
- maddi-texniki, təşkilati, iqtisadi

177 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- təcrübi-eksperimental metodu
- iqtisadi-statistik metodlar
- balans merodu
- normativ metod

178 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- paralellik prinsipi
- stabillik prinsipi
- komplekslik prinsipi
- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- qənaətlilik prinsipi

179 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- sığorta işinin planı
- əmək haqqı və kadrlar planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı

180 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- plan, proqram, proqnoz

181 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- əmtəəlik məhsul
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- məhsulun maya dəyəri
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

182 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- əmtəəlik məhsul
- reallaşdırılmış məhsul
- ümumi məhsul
- xalis məhsul
- məhsulun nomenklaturası

183 Plan nədir?

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir

- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlük-lə-ri-nin və sə-mə-rə-li-liyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu gös-tə-ri-ci-lə-rin artımına nail olmağa imkan ve-rən istiqamətlərin, fəali-yət qay-daları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan və-z-i-fə-lə-rin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə-hə-tə-dən əsaslandırılmış tə-sə-v-vür, mü-lahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur

184 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

185 Proqnoz nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan və-z-i-fə-lə-rin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış tə-sə-v-vür, mü-lahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəl-dilmiş idarəetmə qərar-la-rı-nın əsas-landırılması, qəbul edil-məsi və icrasının təşkili məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə ye-tirilən mü-x-təlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarə-et-mə-nin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyən-ləş-dirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir

186 Proqram nədir?

- proqramda öz əksini tapan təd-bir-lə-rin rə-van, bir qaydada realizə olunması məqsə-dilə həyə-tə keçirilməsi nəzərdə tu-tu-lan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- elmi jəhətdən formalaşdırılan bi-lik-lər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahə-lə-rinin şü-ur-lu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsə-rü-fat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymət-lən-di-rilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan və-z-i-fə-lə-rin yerinə yetirilməsinə dair elmi cə-hə-tə-dən əsaslandırılmış tə-sə-v-vür, mü-lahizə və tövsiyələrin məcmusudur

187 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəl-dil-məsinin amilidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təş-kili for-maları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləş-mə-si və kombinə-ləş-məsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ic-timai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur

188 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmnin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

189 Kombinəlanmış istehsalların tərəküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- texnoloji proqnozların yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

190 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

191 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

192 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

193 İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

194 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

195 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- ağac emalı və mebel istehsalı
- polimer materialların istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- əlvan metallurgiya
- kombinəşdirilmiş yem istehsalı

196 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

197 Metallurgiya və elekt-ro-energetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- əsas aqreqlərin orta gücü
- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- istehsal alətlərinin kompleksi
- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- istehsal xərclərinin həcmi

198 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə-uy-ğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın op-ti-mal ölçüyədək artması

199 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sı-ra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalan-ması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sı nisbi təmərküzləşmədir

200 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı mə-hsul növlərinin hazı-rlan-masının kütləviliyini artırır, xüsusi, yüksək mə-hsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması is-teh-sala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq et-məyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal struk-tu-runu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır

- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır

201 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul bahidinin materialtutumu
 müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
 məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
 məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
 ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

202 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 60 faiz
 80 faiz
 45 faiz
 70 faiz
 65 faiz

203 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
 ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı
 əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
 məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
 ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqlərin və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsal-ın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

204 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
 xammalın ardıcıl emalına görə
 tullantılardan istifadəyə əsaslanan
 şaquli kombinləşdirmə
 üfqi kombinləşdirmə

205 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- ağac emalı sənayesi
 yeyinti sənayesi
 metallurgiya
 emal sənayesi
 hasilat sənayesi

206 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
 avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
 əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

207 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

208 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinləşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın kompleks emalı
- qarışıq əlaqələr
- üfiqi kombinləşdirmə

209 Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfiqi kombinləşmə
- istehsal-texniki

210 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

211 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- idarəetmənin çevikliyi artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulların satış sürəti artır

212 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitələrinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

213 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
- ağır metallurjiya
- yeyinti sənayesi
- ağac emalı sənayesi
- neft-kimya sənayesi

214 Kombinalaşdırma səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

215 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

216 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
- istehsal edilən məhsulun həcmi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- istehsal dövrüyyə fondlarının orta illik dəyəri
- texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti

217 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın təmərküzləşməsi
- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kombinləşməsi

218 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

219 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

225 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktör büroları yaratmaq mümkün olur

226 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

227 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperativləşməyə daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

228 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperativləşdirilməsinin hansı formaları vardır?

- ölkədaxili, ölkəlararası, bölgədaxili
- ölkəlararası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkəlararası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

229 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləndirilməsidir

230 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnoloji cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

231 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

232 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

233 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

234 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- hissə formasında
- avadanlıq formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

235 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil ol-duğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə

236 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, mexaniki
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə

237 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

238 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

239 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- hissə formasında
- avadanlıq formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

240 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- istehsal-texniki kombinələşdirmə
- üfqi kombinələşdirmə

241 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- texniki kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

242 Neftayırma müəssisələri üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- şaquli kombinələşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

243 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

244 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

245 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

246 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

247 Vaxta görə əməliyyatların yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ardıcıl, birqərarlı və qarşıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ahəngdar, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, paralel və qarşıq formaları
- ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları

248 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

249 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;

- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

250 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

251 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- paralel
- qarışıq
- ardıcıl
- ardıcıl-qarışıq
- paralel-qarışıq

252 İnvestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- xalis cari dəyər
- investisiyanın ödənmə müddəti
- rentabellik indeksi
- daxili rentabellik norması
- xərclərin cari dəyəri

253 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılmır?

- investisiyanın yönəldiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər

254 İnvestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi dərəcələərindən və şərtlərindən istifadə olunması
- potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi
- aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsait-lərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə res-pub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə res-pub-likaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

255 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- araşdırmalar
- əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması

- ilkin təhlilin aparılması
- layihənin qiymətləndirilməsi
- son təhlilin aparılması

256 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsas fondların, istehsal güclərinin iş buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatlar" üzrə tapşırıqlar
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu

257 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- layihə istehsal gücü
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- işçilərin əmək məhsuldarlığı
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi

258 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

259 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmi müəyyən edilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

260 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsinə əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

261 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi

262 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə məhsulun maya dəyərini cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini

263 İntestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərini illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərini cari dəyərini illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi

264 İntestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- riskin səviyyəsi
- enerji xərcləri
- material xərcləri
- əmək haqqı xərcləri
- məhsulun maya dəyəri

265 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- dövlət tərəfindən müvafəqlərin artırılması
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi

266 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərarda, tam və vaxtında təmin etmək
- məhsul-gön-dərənlərlə səmərəli təsərrüfat əla-qə-lə-rini qurmaq
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmil-ləş-dir-mək
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək

267 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbu-lu və qo-ru-nub saxlanılması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtı-sa-di cəhətdən əsaslandırılması
- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-dirijı hesablamaların aparılması və yekun sifariş-lərin tərtibi

268 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 3
- 4
- 5
- 7
- 8

269 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- rəqqas
- dairəvi
- şüa
- zona-dairəvi
- tranzit

270 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- məmulat üzrə hesablama metodu
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
- materialtutumluğa görə hesablama metodu
- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu

271 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstldiril-məsi) zəruriliyi yarandıqda
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

272 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edilməsi
- potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının işlənilib hazırlanması
- təfəsiləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zərur-i materialların texniki xarakteristi-kası-nın hərtərəfli müəyyən olun-ması
- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olun-ması
- seçilmiş məhsulgöndərənlə (və ya vasitəci ilə) da-nı-şlıqların aparılması və kontraktın bağlanması

273 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- eyni zonada yerləşən bir neçə is-teh-ləkçi sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru sə-fəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir

- müxtəlif zonalarda yerləşən istehlakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

274 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- coğrafi əlamətlər
 təşkilati əlamətlər
 demoqrafik əlamətlər
 məhsul ehtiyac əlamətlər
 psixografik əlamətlər

275 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- texnoloji əlamətlər
 təşkilati əlamətlər
 texniki əlamətlər
 psixografik əlamətlər
 iqtisadi əlamətlər

276 Marketing nədir?

- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
 bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesisidir
 müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesisidir
 idarəetmənin metodlarından biridir
 bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesisidir

277 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
 plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
 bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
 bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
 potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində

278 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- agentlər
 distributerlər
 dilerlər
 konsaltinq təşkilatı
 kommissiyajerlər

279 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına daxil deyil?

- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
 məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
 yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
 satıxdan sonrakı xidmətin təşkili
 məhsul çeşidinin planlaşdırılması

280 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketing fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- xarici mühitin təhlili
 daxili mühitin təhlili
 istehlakçıların (alıcıların) təhlili

- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

281 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmi, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
- müəssisələrin istehsal həcmi (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması
- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi

282 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir

283 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- universal, qarşıq və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə

284 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- əməyin təşkili
- istehsalın təşkili
- təchizatın təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili
- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili

285 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi

286 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı

287 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi

288 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologi əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- məhsulun fondtutumunun azaldılması
- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi

289 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri

290 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimə əmsalı bərabərdir:

- 16 -20
- 1 – 10
- 21 – 40
- 11 – 20
- 10-15

291 Təhkimə əmsalı necə hesablanır?

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnologi əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

292 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi
- dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.

293 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- texnologi forma
- predmet forması
- düzxətli forma

- fərdi forma
- analitik forma

294 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minimum tələbatın səxlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqi istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

295 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcmnin artırılması üçün yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır
- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır

296 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymətləndirərkən istifadə olunur
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymətləndirərkən istifadə olunur

297 Əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi

298 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq

299 Vaxt norması nədir?

- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- əsas iş yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır

300 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- mənzuniyyət vaxtı
- iş yerinə xidmət vaxtı
- əsas vaxt
- köməkçi vaxt

301 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- faktiki iş vaxtına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə
- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- materialtutumuna görə
- təqvim vaxtına görə

302 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- kadrların seçilməsi

303 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının əsaslandırılması
- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tu-tu-mu-nu müəyyən etməyi
- əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi
- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi

304 Vaxt norması nədir?

- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür

305 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- natural göstəricilər
- dəyər göstəriciləri
- əmək göstəriciləri
- şərti-natural göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri

306 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mütərəqqi işəməzd
- sadələşdirilmiş işəməzd
- birbaşa işəməzd
- mükafatlı işəməzd
- dolaylı işəməzd

307 əməyin ödənişinin işəmuzd forması olan mükafatlı işəmuzd əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

308 əməyin ödənişinin işəmuzd forması olan akkord işəmuzd əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

309 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı

310 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

311 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- istehsal xərcləri azaldılsın
- rentabellik yüksəlsin
- əmək məhsuldarlığı artsın
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- əmək haqqı yüksəldilsin

312 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- zona-dairəvi
- dairəvi
- zona
- rəqqas
- şüa

313 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Anbar forma

- «Dəqiq vaxtında» sistemi
- Kontrakt sistemi
- Ənənəvi forma
- Tranzit forma

314 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 5 - 10 faizi
- 25-30 faizi
- 15-20 faizi
- 70-80 faizi
- 40-55 faizi

315 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

316 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 7 faizi
- 45 faizi
- 23 faizi
- 15 faizi
- 25 faizi

317 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 80 faizi
- 65 faizi
- 20 faizi
- 75 faizi
- 35 faizi

318 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 25-30 faizi
- 60-65 faizi
- 40- 45 faizi
- 80-85 faizi
- 70-75 faizi

319 İstehsal ehtiyatları səviyyəsində nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 30 faizi
- 55 faizi
- 45-50 faizi
- 5 faizi
- 75-80 faizi

320 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasında hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelinə
- işçilərin sayı və vaxt fondundan
- fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından

321 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketing şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- bazar prinsipi üzrə təşkil
- əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- funksional prinsip üzrə təşkil
- əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil

322 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına aiddir?

- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

323 Aşağıdakılardan hansı marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- bazar imkanlarının təhlili
- materiallara tələbatın hesablanması
- məqsədli bazarın seçilməsi
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması

324 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- sifarişlər axını
- tələb axını
- iş qüvvəsinin axını
- resurs axını
- iqtisadi axın

325 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- iş qüvvəsinin axını
- mülkiyyət hüququnun axını
- fiziki axın
- maliyyə axını
- informasiya axını

326 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi
- əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması

327 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi
- mənfəətin bölgüsü
- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər sənətinin tərtibi
- konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması

328 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- informasiya-dispetçer xidmətinin hesablaşmalarının hazırlanmasının təşkili

329 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- satış bazarının müəyyən edilməsi
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi

330 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- sosial prinsip
- təklif prinsipi
- coğrafi prinsip
- təşkilati prinsip
- stimullaşdırıcı prinsip

331 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsal prosesinin başlanması
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal prosesindəki fasilələr
- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

332 Müəssisədə fondutunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır

333 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

334 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi

hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- müəssisənin mənfəəti
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin əmtəlik məhsulu

335 İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- rentabellik indeksi göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- integral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- ödənmə müddəti göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi

336 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəşməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

337 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

338 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi
- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi
- ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması
- şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
- natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması

339 Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir

340 əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi

- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik

341 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir

- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ümum sex xərcləri
- ümumi zavod xərcləri
- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

342 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi

343 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün

344 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə

345 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq maıya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
- analitik, statistik və qarışıq formalarda
- dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- inzibati, iqtisadi, statistik formalarda

346 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makroiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat

347 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Meqoiqtisadiyyatın
- Mikroiqtisadiyyatın
- Makroiqtisadiyyatın
- Makro və mikroiqtisadiyyatın
- Mezoiqtisadiyyatın

348 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- Meqoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mezo və mikroiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat

349 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Meqoiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mezo və meqoiqtisadiyyat
- Mezoiqtisadiyyat

350 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- siyasi elmlər
- texniki elmlər
- təbiət elmləri
- dəqiq elmlər
- ictimai elmlər

351 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodundan
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik metodlardan
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan

352 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- induksiya və deduksiya metodları
- iqtisadi-riyazi metodları
- müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- analiz və sintez
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları

353 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektini hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti

354 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması

355 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması

356 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Menecment
- Tikintinin iqtisadiyyatı

357 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Əməyin iqtisadiyyatı
- Maliyyə
- Marketing
- Biznesin təşkili
- Müəssisənin iqtisadiyyatı

358 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- müəssisədə istehsalın texniki məsələləri
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- marketing və məhsulun satışı məsələləri
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər

359 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- Mikroiqtisadiyyat
- Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- Firmanın iqtisadiyyatı
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Makroiqtisadiyyat

360 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir

361 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar

362 Patent nədir?

- ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- məhsulun qiyyəni və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir

363 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- yalnız konstruktör hazırlığı
- xammalın istehsalə verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq
- konstruktör və texnoloji hazırlıq
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq

364 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üzrə tədbirlər sistemi
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi
- məhsulun satış planı
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı

365 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına
- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına

366 Sertifikasiya:

- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsinə sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilməsinə və hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir

367 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

368 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri

369 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar
- mühasibat standartları
- beynəlxalq standartlar
- regional standartlar
- dövlətlərarası standartlar

370 Məhsulun keyfiyyəti:

- satış zamanı formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- bazarda formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

371 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliyini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

372 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- təklifin azlması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

373 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- dövrüyyə və tədavül fondları istifadə göstərişləri ilə müəyyən olunur
- alıcıların müəyyən qrupu üçün mərtəbə kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

374 Standartlaşdırma:

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məmullatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

375 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

376 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

377 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

378 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul və proses innovasiyalara

379 Proses innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

380 Məhsul innovasiyası nədir?

- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmının artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

381 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

382 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- öz mənfəətini artırmaqdır
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir

383 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

384 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların ödə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

385 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması

- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

386 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
 məhsul və proses innovasiyaları
 iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
 təşkilati və proses innovasiyalar
 məhsul və əməliyyat innovasiyaları

387 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
 İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
 İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
 İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
 İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

388 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
 yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
 müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
 əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
 müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

389 İntestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
 sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
 ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
 texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
 ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

390 İntestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
 müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
 müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
 müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
 müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

391 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- xalis cari dəyər
 maya dəyəri

- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- məhsulun əmək tutumu
- məhsulun kapital tutumu

392 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

393 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

394 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

395 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

396 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- daşınan və daşınmaz əmlak
- işçi qüvvəsi, müavinətlər və bank lisenziyası
- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və is-təh-salat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər

397 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

398 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələş-dirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- borc maliyyə vəsaitləri
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

399 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

400 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır

401 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- təqvim vaxt fondu
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
- rejim vaxt fondu
- cari vaxt fondu
- faktiki işlənmiş vaxt fondu

402 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- istehsal texnologiyası
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- işçilərin sayı
- təqvim vaxt fondu
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri

403 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- işçilərin sayı
- təqvim vaxt fondu
- istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti

404 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin ölçüsü
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- istehsalın ölçüsü
- işçilərin sayı

405 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- kadrların strukturu
- avadanlıqların yaş strukturu
- işçilərin sayı
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- müəssisənin ölçüsü

406 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- avadanlıqların məhsuldarlığı
- dövretmə əmsalı
- amortizasiya norması
- ümumzavod xərcləri
- məhsulun əməktutumu

407 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- növbəlilik əmsalı
- fondverimi
- əsas fondların rentabelliği
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

408 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ehtiyat fonduna
- nizamnamə fonduna
- dövriyyə fondlarına
- əsas fondlara
- amortizasiya fonduna

409 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək
- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları müəyyən etmək
- istehsal gücünü müəyyən-ləş-dir-mək
- avadanlıq balansını tərtib etmək

410 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin natural gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək
- kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- avadanlıq balansını tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

411 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqi
- kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

412 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların orta illik dəyərini il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmə nisbəti kimi

413 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- əsas fondların dəyərini artım tempi və köhnəlmə müddəti
- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- iqtisadi və sosial
- fondverimi və növbəlilik əmsalı
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı

414 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək
- 15 faizədək
- 10 faizədək

415 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 25 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək
- 15 faizədək
- 10 faizədək

416 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- fiziki
- iqtisadi
- sosial
- mənəvi
- ictimai

417 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- 15 faizədək
- 20 faizədək
- 25 faizədək
- 10 faizədək
- 7 faizədək

418 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 30%
- 16,1 %
- 26,3%
- 15 %
- 14,1 %

419 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 37,68 %
- 73,8 %
- 6,1 %
- 31,88 %
- 40 %

420 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 22 %
- 2,9 %
- 10,2%
- 6,37 %
- 19,02 %

421 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 16,35 %
- 35 %
- 9,7 %
- 30,65 %
- 20,8 %

422 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 16,3 %
- 35 %
- 9,7 %
- 12,2 %
- 18,2 %

423 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 5,6 %
- 10,5 %
- 5,2 %
- 11 %
- 11,5 %

424 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 21,25 %
- 11,7 %
- 11,5 %
- 15 %
- 25 %

425 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır

426 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 37,5 %
- 100 %
- 23,07 %
- 15 %
- 60 %

427 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

428 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 16,7 %
- 50 %
- 10 %
- 25 %
- 40 %

429 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərini ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

430 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
 amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi

431 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 yeni iş salınmış əsas fondların dəyərini mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
 əmtəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

432 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 25
 15
 20
 5
 10

433 Maddi resursların təfsilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
 iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
 müfəssəl və qrup normaları
 perspektiv və müfəssəl normalar
 qrup və iriləşdirilmiş normalar

434 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- müfəssəl məsrəf norması
 iriləşdirilmiş məsrəf norması
 qrup məsrəf norması
 perspektiv məsrəf norması
 fərdi məsrəf norması

435 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?

- müfəssəl məsrəf norması
 iriləşdirilmiş məsrəf norması
 qrup məsrəf norması
 perspektiv məsrəf norması
 fərdi məsrəf norması

436 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

437 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- pul vəsaitləri, azqıymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri

438 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- dövriyyə fondları və tədavül fondları
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

439 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta
- istehsal, satış, xidmət, cari
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq

440 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texnoloji tullantılar
- texnoloji itkilər
- xalis məsrəf
- texniki-təşkilati itkilər
- təchizat itkiləri

441 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- gələcək dövrün xərcləri
- pul vəsaitləri
- hazır məhsul
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş ehtiyatlar

442 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
- anbardakı hazır məhsul
- az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- pul vəsaitləri

443 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- tara və tara materialları
- köməkçi materiallar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar

444 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- gələcəkdə çəkilmiş, lakin haqqı dövrə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- haqqı dövrə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- haqqı dövrə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- haqqı dövrə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- haqqı dövrə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

445 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları.
- maşın və avadanlıqlar;
- hazır məhsul
- bitməmiş istehsal;
- gələcək dövrün xərcləri;

446 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- hazır məhsulun dəyəri
- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunəsinin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

447 Hazır məhsul:

- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir

448 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

449 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi

450 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi

451 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- bitməmiş istehsalda məmullatların orta dəyərinin məmullatların istehsal maya dəyərində nisbəti kimi
- bitməmiş istehsalda məmullatların orta dəyəri ilə məmullatların istehsal maya dəyərində fərqi kimi
- bitməmiş istehsalda məmullatların orta dəyəri ilə məmullatların istehsal maya dəyərində cəmi kimi
- məmullatların istehsal maya dəyərində bitməmiş istehsalda məmullatların orta dəyərində nisbəti kimi
- bitməmiş istehsalda məmullatların orta dəyəri ilə məmullatların istehsal maya dəyərində hasili kimi

452 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 5,6 %
- 3,6 %
- 2,6 %
- 6,6 %
- 4,6 %

453 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- əmək haqqının ödənilməsi
- cərimələr
- sövdələşmə
- möhtəklik
- xəbərdarlıq

454 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- fərdi və qrup normaları
- fərdi və kütləvi normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- müfəssəl və fərdi normalar

455 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,4;
- 0,2;
- 0,1;
- 0,6.
- 0,3;

456 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 6;
- 4;
- 2,4;
- 12.
- 4,8;

457 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;
- cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- analitik mə-todla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;

458 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- məhsulun maya dəyəri;
- istehsal tsiklinin uzunluğu;
- debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
- istehsal pro-tesində xərclərin artma xarakteri.

459 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması
- müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması

460 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir
- sex maya dəyrini hesablamaq üçün tərtib edilir
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və mahsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir

461 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı
- ümumzavod xərcləri
- ümum sex xərcləri
- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri

462 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- ümum sex xərclərinə
- sex maya dəyərinə
- texnoloji maya dəyərinə
- istehsaldankənar xərclərə
- ümumzavod xərclərinə

463 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları

464 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- müəssisədə anbarların hazır məhsulə qabiliyyətidir

465 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

466 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
- məhsulun əməktutumunu göstərir
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir

467 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
- məhsulun maya dəyərini təhlili
- maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması

468 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri

deyil:

- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
- məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
- marketinq tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- qiymətin əmələgəlməsi

469 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmullatlara sərf edilən xərclər
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar

470 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri

471 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərinin kalkulyasiyası
- əmtəəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- əmtəəlik məhsulun maya dəyərinin və əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar
- əmtəəlik məhsulun maya dəyəri
- istehsal xərcləri smetası

472 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- optimal istehsal planının qəbulu
- planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi

473 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcminin müəyyən olunması
- zərərsizlik həddinin tapılması
- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi

474 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə

- istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- kiçik və orta müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

475 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditörünün tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir

476 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditörünün tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir

477 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditörünün tələbləri ödənilir?

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir

478 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmullatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- texnoloji tip
- qarışıq tip
- təşkilati tip
- predmet tip
- texniki tip

479 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmçinin texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- texnoloji tip
- qarışıq tip
- təşkilati tip
- predmet tip
- texniki tip

480 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər

481 İstehsalın təşkilati tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- axımlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

482 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti

483 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- tam ortaqlıq
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- komandit ortaqlıq
- məhdud məsuliyyətli müəssisə

484 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 50 nəfər
- 55 nəfər
- 100 nəfər
- 49 nəfər
- 40 nəfər

485 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- tam ortaqlıq
- əlavə məsuliyyətli müəssisə
- təsərrüfat ortaqlıqları
- komandit ortaqlıq
- məhdud məsuliyyətli müəssisə

486 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 75 faizindən az ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 25 faizindən çox ola bilməz
- hədd yoxdur

50 faizindən çox ola bilməz

487 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 75 faizindən az ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 25 faizindən çox ola bilməz
- hədd yoxdur
- 50 faizindən çox olmalıdır

488 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi
- satışın həcmi
- sahə mənsubiyyəti
- mənfəətin həcmi
- aktivlərin dəyəri

489 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- əsas sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə

490 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- əsas sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə

491 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- əsas sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə

492 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- əsas sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə

493 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- əsas sexi
- xidmətedici sexi

sosial-məişət bölməsinə

494 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

495 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

496 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

497 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- şərikli və payçı müəssisələr
- şərikli müəssisələr
- səhmdar cəmiyyətlər
- fərdi müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr

498 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

499 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

500 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə

- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

501 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

502 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

503 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

504 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

505 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

506 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

507 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə

- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

508 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə

509 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- xidmətedici sex
- sosial-məişət bölməsi
- yardımçı sex
- əsas sex
- köməkçi sex

510 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

511 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

512 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

513 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerləərində olmalıdırlar?

- İntizam prinsipi
- Mərkəzləşdirmə prinsipi
- Ədalət prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Qayda prinsipi

514 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Təşəbbüskarlıq prinsipi

- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi

515 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- Ədalət prinsipi

516 İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- xətti-funksional
- xətti
- funksional
- matris sxemi
- məqsədli-proqram

517 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- idarəetmənin funksional quruluşu
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər

518 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- İntizam prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- Təkbəşnaçılıq prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi

519 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- qayda prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- ədalət prinsipi
- intizam prinsipi

520 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- gəlir və mənfəət
- qiymət
- əmək haqqı
- təlimat
- vergi

521 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- qayda
- göstərişlər
- normativlər
- qərar
- əxlaq normaları

522 Menecment nədir?

- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

523 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- dövrüvə vəsaitlərdən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- investisiya qoyuluşlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

524 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- müəssisənin pul mədaxili
- müəssisənin pul məxarici
- büdcə ilə hesablaşmalar
- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- fondveriminin planlaşdırılması

525 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- iqtisadi təhlil metodu
- funksional metod
- sosial-psixoloji metod
- normativ metod
- inzibati metod

526 İstehsal proqramında:

- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur

527 Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur

- planda reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

528 Müəssisədə normaların işlənib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- iqtisadi, texnologiya və operativ
- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- qənaətli, kompleks və funksional

529 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- giriş istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- çıxış istehsal gücündən
- rentabellik indeksindən
- rentabellik normasından

530 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
- əmtəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- əmtəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı

531 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir

532 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- texniki təklifin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması

533 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- texniki təklifin hazırlanması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması

- texniki layihənin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması

534 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- texniki şərtlərin hazırlanması
- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- texniki layihənin hazırlanması
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- eskiz layihəsinin hazırlanması

535 Marşrut texnologiyası:

- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onlarla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir

536 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi

537 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər

538 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- patent-hüquq göstəriciləri

539 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səliqliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri

540 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə

ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məmulatın nəql onunma qabiliyyəti
- erqonomik göstəricilər
- etibarlılıq göstəriciləri

541 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə

542 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

543 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir

544 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- yeni tikinti, mövjud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

545 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri

546 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

547 Birbaşa investisiya:

- veksellərin alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir

548 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı

549 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını

550 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- məqsədli pul yatırımları
- işlərin icraçıları (podratçılar)
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər

551 Real investisiya nədir?

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyalarının cəminə bərabərdir

552 Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alın-masına yönəldilən investisiyadır

553 Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
 ancaq kredit şəklində olur
 müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
 ancaq veksəl şəklində olur
 ancaq səhm şəklində olur

554 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
 inteqral səmərəni sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
 diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
 investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
 xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

555 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
 investisiya layihələndirilməsi
 strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
 strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
 layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili

556 İnvestor dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
 güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
 müəssisənin debitorları başa düşülür
 özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolaylı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
 güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

557 Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
 əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
 qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
 səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
 banka qoyulan depozitdir

558 Aşağıdakılardan hansı "Dəqiq vaxtında" sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
 maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
 maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
 müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
 göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması

559 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması

- avadanlıqdan istifadə əmsalı
- plan ili üçün görüləcək işin həcmi
- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)

560 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

561 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrünə vəsaitlərinin orta qalıqna vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

562 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

563 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi normasının hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

564 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur

565 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablaşma metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

566 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- iki məhsulgöndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsinə təmin etmək məqsədilə
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar

567 Tranzit norması nədir?

- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi maksimum miqdardır
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi minimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

568 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulun tamamlanması
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulun saxlanması
- məhsulların istehsalı
- məhsulların nəqli

569 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vəsaitlərlə təmin edilməsinin təşkili
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili

570 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əlaqələrin sayının azalması
- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bilə-və-sitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

571 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satışı həyata keçirə bilməz?

- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı mütə-xəs-sis-lərə malik regional satış filialları
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- əmtəə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağ-lanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üz-rə funksiyaları icra edən satış kontorları
- pərakəndəsatış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtəənin müştəriyə nü-ma-yi-şini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağ-lamaq və ya bu hü-quqa malik olmayan xüsusi agentliklər

572 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv və selektiv satış sistemləri
- birbaşa və dolay satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri

573 Firma nöqtəyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- əlaqələrin sayının azalması
- miqyasa görə qənaət
- xidmətin yaxşılaşdırılması
- son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- funksional uyğunsuzluğun azalması

574 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- birbaşa, dolay və qarışıq satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

575 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- torpaq
- əmək (iş qüvvəsi)
- kapital
- xammal
- sahibkarlıq qabiliyyəti

576 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- informasiya resurslarının
- əmək resurslarının
- əsas və tədavül fondlarının
- xammal və material resurslarının
- maliyyə resurslarının

577 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

578 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətə çoxaldılması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- işçilərin sayının artması
- material məsrəflərinə qənaət eilməsi

579 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- məhsulun satış həcmiminin azalması
- anbarında material ehtiyatlarının artması

580 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- istehsal əsas fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının
- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

581 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- satışın rentabelliği göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı

582 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

583 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olmalıdır həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

584 Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir

585 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

586 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ümumi gəlir
- əmtəəlik məhsul
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- istehsal xərcləri
- mənfəət

587 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır
- əldə olunmuş səmərənin keyfiyyətini xarakterizə edir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir

588 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir

- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir

589 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir
- layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir

590 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan döviyyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi

591 Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- xərclərdən çox olmalıdır
- müsbət kəmiyyət olmalıdır
- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- mənfə kəmiyyət olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır

592 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəlik məhsul
- əmək məhsildarlığı, fondverimi, döviyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsali
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir

593 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- 25 %
- 30 %
- 975 min manat
- 35 %
- 525 min manat

594 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- müəssisənin illik istehsal həcmi

bazarın yerli məhsul tutumu

595 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- məhsulun nomenklaturası
- müəssisənin nizamnamə fondu
- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnologiyası
- istehsalın həcmi

596 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını

597 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- köməkçi sex
- yardımçı sex
- əsas sex
- xidmətedici sex
- sosial-məişət bölməsi

598 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

599 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitalaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- Birinci növbədə işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

600 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir

601 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- mövcud öhdəliklər ləğv edilir

- yaranan müəssisələrdən biri kreditora verilməklə öhdəliklər ödənilir
- onun öhdəlikləri əmlak hesabına ödənilir
- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir

602 Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun döviyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- onun idarəetmə strukturudur
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətərini əks etdirir

603 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə

604 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, kombinəlanmış müəssisələrə
- istehsal, kommertiya və xidmət müəssisələrinə

605 Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığınağının qərarı ilə
- lazımi xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun təsisçiləri (iştirakçılari) dəyişdikdə
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar

606 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditörlerini aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditörlərinin irəli sürdükleri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun kreditörlerinin tələblərini bildirməsi qaydası və müdərətində haqqında məlumatın dərc edilməsi

607 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdırıran subyektlərə aid deyil

- dövlət orqanları
- onun kadrları
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçılari
- borc verən qurumlar
- onun təhcizatçılari

608 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nətiyələr əldə etmək

- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq

609 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin istehsal potensialı
- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər

610 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusilənmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir

611 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

612 Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

613 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- mütənasiblik prinsipi
- paralellik prinsipi;

ahəngdarlıq prinsipi

614 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

615 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- təmir sexi
- yığıma sexi
- alət sexi
- tara sexi
- enerji sexi

616 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- istehsal sahəsi
- sex
- iş yeri
- idarəetmə aparatı
- briqada

617 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, seryalı, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- kütləvi, fərdi, seryalı
- kütləvi, fərdi, axınlı

618 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- dəstəli
- axınlı
- fərdi
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli-fərdi

619 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, kütləvi, axınlı

620 əməliyyatın tempi:

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir

- ma-te-ria-ın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

621 əməliyyatın taktı:

- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- əməliyyata daxil olan ma-te-ria-lların sayını özündə əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

622 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır

623 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- əsas əmək prosesi
- xidmətedici əmək prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- tə-bii proseslər
- tədavül prosesi

624 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- müəssisədə fondviminin artırılması;
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- məhsul satışının miqyasının genişləndirməsi
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

625 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası
- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- nizamnamə fondunun azaldılması

626 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə aşağıdakılardan hansı daxil deyil?

- resursların əldə olunması
- əmək haqqının artırılması
- satışın artırılması
- satış mənbələrinin diversifikasiyası
- təchizat mənbələrinin diversifikasiyası

627 Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- strateji rüsum
- kompensasiya rüsumu

- spesifik rüsum
- advalor rüsum
- xüsusi rüsum

628 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- idarəetmə kontraktları və «qıfıllı» kontraktlar
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- ixrac və idxal
- planlaşdırma və proqramlaşdırma
- lisenziyalaşdırma və franşayzing

629 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amillərə aid deyil?

- coğrafi amillər
- siyasi və iqtisadi amillər
- hüquqi və mədəni amillər
- sosial amillər
- tarixi amillər

630 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- müəssisənin nizamnaməsi
- müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
- xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- gömrük yük bəyannaməsi
- ixrac olunan məhsulların mənşəyi haqqında sənəd

631 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- invoys
- gömrük yük bəyannaməsi
- əmtənin keyfiyyət sertifikatı
- dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi

632 Kvota:

- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir

633 Barter:

- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

634 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- təkrar idxal
- konsiqnasiya
- tranzit
- gömrük anbarı
- gömrük ərazisində emal

635 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- rüsumsuz ticarət mağazası
- lisenziyalaşdırma
- sərbəst anbar
- təkrar ixrac
- əmtələri məhv etmə

636 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- gömrük nəzarəti altında emal
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
- sərbəst gömrük zonası
- françayzinq

637 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- analitik üsul ilə
- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə

638 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- müşahidə və eksperimental üsulları
- analitik və müşahidə üsulları
- analitik və statistik üsulları
- analitik və eksperimental üsulları
- dəyərin çıxılması və dəyərin toplanması üsulları

639 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanması ibarət gömrük rejimidir

- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

640 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanması ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

641 Məhsulların tranziti nədir?

- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanmasından ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

642 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir

643 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir

644 Royyalti nədir?

- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- kontraktın təklif olunan qiymətidir

645 "Qıfıl altı" kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə almırlar?

- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini
- kontraktın təklif olunan qiyməti
- firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini

646 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənzimləmə üsullarına aid deyil?

- valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi
- inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- xidmətlərin məhdudlaşdırılması

647 "Franko-anbar (satıcı)" nədir?

- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- məhsulgöndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtənin qiymətinə əlavə edir
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır

648 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geri götürülməsinə əsaslanan rejimdir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarımkaalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır

649 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- kvotalaşdırma, lisenziyalashdırma, limitlashdırma, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarımkaalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır

650 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarımkaalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

651 Kooperasiya əməliyyatları:

- xammal, yarımfabrikatlar, məmulat-ların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarımkaalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüdudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır